

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av betänkande (SOU 2009:73) Vägval för filmen

Ku2009/1815/MFI

Sammanfattning

- Konkurrensverket tillstyrker utredningens förslag att filmpolitiken finansieras över statsbudgeten. Detta med hänsyn till att Konkurrensverket anser att det nuvarande filmavtalet är föråldrat och att förutsättningarna för finansieringen av ett nytt filmavtal är oklara, vilket inte gagnar tillskapandet av stabila spelregler för branschen.
- Konkurrensverket är positivt till utredningens förslag att avskaffa biografavgiften och höja mervärdesskattesatsen på biograf föreställningar från den nuvarande reducerade nivån på 6 procent till 25 procent. Förslaget skapar förutsättningar för en finansiering av det föreslagna ökade statliga anslaget till filmstöd som är neutral för statsbudgeten.
- Konkurrensverket tillstyrker utredningens förslag att förhandsstöd ska kunna ges till filmer utan nuvarande krav på biografpremiär och biografexponering. Med en sådan ordning anser Konkurrensverket att det skapas bättre förutsättningar för effektiv konkurrens och ökad mångfald inom filmområdet eftersom filmstödet görs teknikneutralt och öppnas för andra visningsfönster än biografen.
- Konkurrensverket anser att stöd för t.ex. digitalisering av biograferna kan ha betydelse för utvecklingen av biografmarknaden och biografen som mötesplats. Det är dock av vikt att ta i beaktande de snedvridande effekter som olika former av stöd kan ha på konkurrensen.

Inledning

Konkurrensverket har inget att erinra avseende utredningens syn på den svenska filmpolitikens huvuduppgifter nämligen att främja värdefull svensk filmproduktion, spridning och visning av värdefull film, bevarandet av filmer och

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

material av film- och kulturhistoriskt intresse samt att verka för internationellt samarbete i dessa avseenden.

Det remitterade betänkandet behandlar ett antal olika förslag till hur de framtida filmpolitiska insatserna ska finansieras och utformas när nuvarande filmavtal som förlängts fram till och med 2012 upphör att gälla. Konkurrensverket fokuserar i detta yttrande på frågor som främst har betydelse för konkurrensförhållandena på de olika marknaderna inom detta område.

4.3 Filmpolitik utan filmavtal – utökat statligt filmstöd och höjd mervärdesskatt på biograf föreställningar

Utredningen visar att den nuvarande avtalsmodellen för finansieringen av filmpolitiska insatser har vissa fördelar men ifrågasätter samtidigt ändamålsenligheten på lång sikt, särskilt med hänsyn till utvecklingen inom filmområdet. Kritiker har pekat på att utvecklingen av nya visningsfönster och förändrade konsumtionsmönster gör att det nuvarande filmavtalet och filmpolitiken med fokus på biografen som visningsfönster hämmar utvecklingen och mångfalden vad gäller såväl utbud som distribution av film på den svenska marknaden. Enligt utredningen har flera parter visat intresse för ett nytt filmavtal men samtidigt betonas att parterna har motstridiga krav och villkor, vilket ger ett besvärligt utgångsläge för en långsiktig avtalslösning.

Utifrån den bild som utredningen presenterar tillstyrker Konkurrensverket utredningens förslag att avtalslösningen inom svensk filmpolitik ersätts med att filmpolitiken finansieras via statsbudgeten. Finansieringsformen ger bättre förutsättningar för att anpassa filmpolitiken till rådande förutsättningar än det nuvarande filmavtalet. Vidare är det en finansieringsform som har förutsättningar att skapa mer effektiv konkurrens och större mångfald jämfört med en avtalslösning där specifika avtalsparter får ett större utrymme att påverka såväl utbud som distribution av film på den svenska marknaden. Därtill torde denna finansieringsform leda till minskade administrativa kostnader.

Konkurrensverket är i princip positivt till utredningens förslag att avskaffa biografavgiften och höja mervärdesskattesatsen på biograf föreställningar från den nuvarande reducerade nivån på 6 procent till 25 procent för att finansiera det ökade statliga anslaget till filmområdet. Förslaget skapar förutsättningar för en statlig finansiering av filmpolitiken som är neutral för statsbudgeten. Vidare anser Konkurrensverket att en enhetlig momsats i princip är att föredra framför differentierade skattesatser för att minska administrationskostnader och risken att snedvrider konkurrensen. Samtidigt bör det betonas att förslaget kan kritiseras för att det kan skapa osäkerhet hos branschens aktörer hur stort det framtida filmstödet kommer att vara. Detta eftersom de ökade momsintäkterna inte långsiktigt är öronmärkta för anslag till filmändamål utan kommer att vara föremål för årlig prövning i likhet med andra anslag i den statliga budgeten.

5.1.1 Stöd till värdefull svensk filmproduktion

För att minska hindren för svenska filmers lansering i andra visningsfönster än biografen föreslår utredningen att förhandsstöd och utvecklingsstöd i viss utsträckning bör kunna ges till värdefull långfilm och barn- och ungdomsfilm utan nuvarande krav på normal biografpremiär med normal biografexploatering. Detta under förutsättning att det finns en ambitiös plan för filmens spridning i olika visningsfönster.

Det nuvarande filmavtalets krav på biografansering har kritiserats för att försvåra finansiering och begränsa produktion och lanseringen av film som kunde ha nått en publik via andra visningsfönster. Detta särskilt med hänsyn till att koncentrationen på den svenska biografmarknaden är hög. Vid försvårad finansiering och ökade investeringsrisker minskar produktionen vilket kan leda till minskad konkurrens och ett utarmat filmutbud. Konkurrensverket har uttryckt oro för detta i samband med prövningen av SF Bio AB:s förvärv av Sandrew Metronome Sverige AB 2004/2005. Konkurrensverket tillstyrker därför utredningens förslag att förhandsstöd ska kunna ges till filmer utan nuvarande krav på biografpremiär och biografexponering.

Teknikutvecklingen och förändrade konsumtionsmönster har gjort att filmen alltmer har blivit beroende av närliggande mediemarknader. Gränsdragningen mellan olika marknader har blivit allt svårare att göra och inte sällan kopplas filmer ihop med dataspel, webbplatser och andra varor och tjänster. Denna utveckling skapar enligt Konkurrensverket nya möjligheter för att öka mångfalden inom svensk film. Konkurrensverket är därför positivt till utredningens förslag att stöd även ska kunna ges till nyskapande projekt vad gäller nya former för produktion, distribution och lansering i olika visningsfönster och inom *cross media*, som kan inbegripa exempelvis film, dataspel och relaterade tjänster.

Konkurrensverket välkomnar således förslaget om ökad flexibilitet i distributionen och delar uppfattningen att den på sikt bör kunna bidra till både ökad mångfald i utbudet av svensk film och bättre förutsättningar att nå ut till publiken.

5.1.2 Stöd till distribution och visning av värdefull film

Digitaliseringen inom filmindustrin skapar nya möjligheter inom samtliga led i svensk filmindustri. En stor potential finns inte minst inom distributionen och att utveckla biograferna som visningsfönster och mötesplats, vilket kan bidra till ökad konkurrens och mångfald på den svenska biografmarknaden. Konkurrensverket vill dock varna för att statligt och kommunalt stöd till verksamheter kan skapa snedvridande effekter på marknaderna. Därför är det av vikt att all stöd-

givning till digitalisering av biograferna innefattar en ändamålsenlig prövning för att utesluta att ett stöd medför negativa effekter genom att påtagligt minska andra marknadsaktörers konkurrensförmåga eller i övrigt snedvrider konkurrensen på de relevanta marknaderna.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit ekonomen John Söderström.

Dan Sjöblom

John Söderström